

COMUNICAT DE PREMSA

Aquest dissabte 15 de juny, les entitats agrupades en l'aliança *El futur és ara* han fet un balanç de la transició a la sostenibilitat de Catalunya durant l'any 2023 i han presentat una bateria de propostes pels primers 100 dies del nou Govern.

- **Durant el 2023 s'han instal·lat 436,8 MW en fotovoltaica d'autoconsum, en front a uns escassos 7,5 MW eòlics i 26,9 MW solars sobre sòl**, quan per complir els objectius climàtics el ritme hauria de ser de 1.000 MW eòlics i 1.000 MW solars cada any fins al 2030. Els motius d'aquest fracàs són la **incapacitat de gestió de l'Administració, la manca de punts de connexió a una xarxa de distribució infradimensionada i l'oposició del territori.**
- **Dels 1.700MW eòlics en tràmit des de 2021 un 20% han perdut els drets de connexió** per una injustificable dilatació de procés de tramitació, i **un 25% més estan a punt de perdre'ls** si no obtenen l'autorització en els propers mesos. Prop del 50% de la potència s'ha perdut en **tramitacions que sovint s'allarguen fins a 600 dies.**
- **En Fotovoltaica tenim 32MW en servei i 3.500 MW en tramitació**, dels quals tan sols 1.500 MW han rebut l'autorització, després de periples administratius de més de 400 dies. I dels autoritzats, **500MW encara no s'han materialitzat perquè Urbanisme no els ha atorgat la llicència d'actuació** o perquè s'han vist afectats per impediments municipals. Un desgavell administratiu que es veu compensat per una elevada implicació social i d'activitats econòmiques en l'autoconsum amb 102.241 instal·lacions amb una potència conjunta de 991 MW.
- Per tot això, **és imprescindible dotar l'emergència climàtica del màxim rang polític amb una Vicepresidència que asseguri que tota l'administració pública estigui alineada**, per mediar i assegurar el consens polític, perquè el diàleg i la responsabilitat siguin la base per assolir una tramitació i implantació diligent les renovables, amb retorn al territori i garanties de conservació de la biodiversitat.
- Així mateix, **el Govern de la Generalitat ha d'exigir a la Direcció General d'Urbanisme que compleixi els terminis de tramitació** que la llei determina, per evitar que la viabilitat del 30% de les instal·lacions renovables avui en tramitació a Catalunya perilli per aquesta tàctica dilatòria.
- **No és acceptable que la lentitud de l'Administració pública faci perdre el dret d'accés a la xarxa i els avals corresponents dels projectes d'energies**

renovables. La Generalitat ha garantir la no caducitat mitjançant la negociació amb l'Administració estatal, i si els retards es deuen a falta de mitjans cal dotar els seus serveis **més mitjans humans i tècnics** per tramitar amb diligència els projectes.

- De la mateixa manera, **cal acabar amb la polarització i l'estancament indefinit de les renovables** amb polítiques i processos de concertació específics.
- Ara bé, **la transició energètica va molt més enllà de les energies renovables**. És, al cap i a la fi, la via per l'abandonament total dels combustibles fòssils (i nuclears) al la velocitat necessària per frenar l'escalfament global per sota d'1,5°C.
- Davant l'objectiu de retallar les emissions d'efecte hivernacle un 43% respecte 2019 que planteja l'IPCC, presentem l'informe [30 mesures per accelerar l'electrificació de la mobilitat i els consums tèrmics, agilitzar la tramitació administrativa de les energies renovables i l'aprovació del PLATER amb consens i retorn al territori](#), entre les quals:
 - **Un Fons en Favor de l'Electromobilitat**, que acompanyarà als sectors amb major ús de vehicle i menys alternatives a l'abast donant ajudes més intenses. Aquest Fons es nodrirà d'una nova fiscalitat sobre l'ús de les infraestructures viàries.
 - **Un Fons per l'Electrificació dels Usos Tèrmics**, que es nodrirà amb una **nova fiscalitat sobre les calderes de gas i fuel** amb l'objectiu de facilitar la descarbonització de les llars.
 - Incloure en el PLATER (Pla Territorial d'Energies Renovables) la definició de les **Zones d'Acceleració Renewable** fruit d'un procés participatiu per establir els criteris ambientals, paisatgístics, tècnics i socials de zonificació.
 - **Un Decret de Projectes de Prioritat Energètica**, amb consens i retorn al territori i tramitació accelerada; un marc de major agilització administrativa en els projectes de renovables amb una finestreta única; afavorir models de xarxes tancades quan hi hagi excedents renovables, permetent un millor aprofitament; o l'aposta per la repotenciació.
 - **Un mecanisme anticipat de diàleg social, prevenció de conflictes i mediació** entre administracions locals, ciutadania i empreses promotores de les energies renovables per facilitar el consens.
 - **Mesures per assegurar l'accés a la xarxa elèctrica** de les instal·lacions d'autoconsum i les comunitats energètiques.

- **Fixar un objectiu de descarbonització del 100% del sector públic amb seu a Catalunya per l'any 2030**, tant dels consums tèrmics dels edificis i equipaments com de la mobilitat, excepte els vehicles pesats que no siguin autobusos, a partir de l'electrificació.

Antecedents: El 10 de juny de 2023 naixia *El futur és ara* reclamant un full de ruta públic i monitoritzable envers els objectius científics de sostenibilitat per l'any 2030:

Reduir les emissions un 43% respecte el 2019 i assolir un 30% d'ecosistemes amb bon estat de salut és la premisa dels panells científics de Nacions Unides (IPCC i IPBES) per garantir que la Terra es manté dins uns rangs de temperatures habitables i per evitar el col·lapse dels sistemes naturals que abasteixen la humanitat.

Balanç de 2023: un any pràcticament perdut, però cauen les emissions.

El darrer any, en la lluita contra el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i la transició verda social i econòmica, **a Catalunya els avenços efectius i observables han estat pràcticament imperceptibles.**

- En termes quantitius **s'ha avançat en matèria d'autoconsum** d'energies renovables, però en conjunt a Catalunya **cal multiplicar per 5 el desplegament anual de renovables de 2023¹** per assolir els compromisos climàtics i de sobirania energètica recollits a la PROENCAT i la Llei de Canvi Climàtic.
- **En preservació de la biodiversitat no hi ha hagut cap millora substancial.** S'ha aprovat el Catàleg d'Espècies Amenaçades, però **han quedat paralitzats instruments legals estructurals com la Llei de Biodiversitat i l'Agència de la Natura**, no ha augmentat la superfície d'espais naturals de protecció especial i es manté la infradotació en recursos econòmics i humans per a la gestió dels espais protegits.
- **En la transició verda** del transport, l'electrificació d'usos tèrmics o la indústria, malgrat Catalunya ocupa el segon lloc en inversió internacional a nivell estatal, **destaca la creixent instal·lació d'indústria vinculada a l'economia verda i intensiva en energia (automoció elèctrica, reciclatge de plaques fotovoltaïques i pales eòliques, centres de dades, fabricació d'hidrogen verd...)** en altres comunitats autònomes amb un **forta aposta per les renovables (Castella i Lleó, Aragó, Extremadura...)**, mentre a Catalunya només s'ha aconseguit tancar l'acord de reindustrialització de l'antiga Nissan per a la fabricació de vehicles elèctrics.
- Amb tot, el país ha fet un gir històric en les emissions d'efecte hivernacle. **S'estima una caiguda del 5% respecte el 2022** que provenen sobretot de la davallada en les emissions

¹ 10 GW any fins 2030 respecte 525 MW instal·lats el 2023

industrials i de la generació d'electricitat, relacionades principalment amb la reducció del consum de gas durant el 2023. De confirmar-se el 2024, Catalunya haurà iniciat de ple el rumb de la descarbonització. s pot apuntar

L'avançament electoral ha estroncat l'aprovació de polítiques ambientals clau.

L'avançament electoral ha suposat deixar **en suspens polítiques estratègiques** per lluitar contra el canvi climàtic i el deteriorament inexorable dels recursos naturals (biodiversitat, aigua dolça, sòl, aire i mar), i per accelerar la transició verda del país, **com:**

- Els Pressupostos de Carboni de Catalunya
- El Pla territorial d'energies renovables (PLATER)
- El Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima
- La transposició de la Directiva europea de Renovables
- La fiscalitat del Carboni del sector nàutic
- L'inventari d'Embornals naturals de Catalunya
- La Llei de Biodiversitat
- L'Agència de la Natura de Catalunya
- El Conservatori del Litoral
- Els plans de conservació d'espècies en perill

La transformació verda de l'economia, palanca per la descarbonització i la transició justa.

Després de dècades sense ningú al timó de l'emergència climàtica i de biodiversitat a Catalunya, relegant el medi ambient a una Secretaria de les Conselleries d'Agricultura o Territori, hi ha un **clam unànim del tercer sector ambiental català per elevar les polítiques ambientals a rang de Vicepresidència** i amb un lideratge polític fort; a l'alçada del que ha representat Teresa Ribera i la seva Vicepresidència al Govern de l'Estat.

Fins i tot alguns dels **científics ambientals catalans de major renom a nivell internacional** com Josep Peñuelas, Pep Canadell o Mar Reguant, han manifestat que ens trobem en **La legislatura del no retorn** ambiental, i la urgent necessitat de posar la sostenibilitat al capdavant del full de ruta del país de la propera legislatura, pel creixent i alarmant risc de portar Catalunya "cap al col·lapse de molts sectors productius i cap a unes condicions de vida molt més adverses que les actuals".

Davant d'això, **El futur és ara** ha proposat **tres mesures estructurals pels primers 100 dies de Govern**, perquè la transformació verda de l'economia catalana sigui la palanca per accelerar la transició energètica, l'acompanyament dels sectors i estrats socials més damnificats pel canvi climàtic i la desfossilització de l'economia, i per coordinar la recerca i la innovació que ha de catalitzar tota aquesta gran transformació.

Veus de la ciència, la comunicació i l'activisme per la transició a la sostenibilitat

A la 2a jornada *El futur és ara*, que ha estat conduïda pel meteoròleg **Francesc Mauri** i l'activista climàtica **Maria Serra**, s'hi han presentat 10 ponències

En el **primer bloc** s'ha analitzat l'emergència climàtica i ecològica des de la perspectiva de la ciència. **Sílvia Cañellas del Monitor Públic d'Emissions** ha explicat que l'evolució de les emissions d'efecte hivernacle a Catalunya s'han reduït lleugerament durant el darrer any, però encara estan molt lluny dels objectius climàtics i **ha reclamat que sigui la Generalitat qui entomi la monitorització de les emissions**, perquè no té cap lògica que això es segueixi fent des de la societat civil.

Marta Torres Gunfaus del Comitè d'Experts en Canvi Climàtic del Parlament ha explicat l'eina del Pressupost de Carboni que estableix les emissions màximes de Catalunya fins al 2050, moment en que les emissions netes han de ser zero. Ha exclamat la preocupació que la convocatòria d'eleccions pugui retardar la tramitació parlamentària d'aquest instrument tan necessari per descarbonitzar el país que, segons la Llei del canvi climàtic, havia d'estar vigent a finals del 2023. Torres ha dit que ***“Les anàlisis són concloents, calen reduccions dràstiques al curt termini que impliquen un augment d'ambició comparat amb la planificació actual. Com a referència, una contribució sota criteris de justícia climàtica global, significaria que Catalunya emetés 210 Megatonnes de CO2 entre 2022 i 2050. Si prenem en consideració que anualment Catalunya envia a l'atmosfera entorn a 32 Mt CO2, Catalunya exhauriria en 7 anys aquest pressupost just que tenim pels propers 28 anys.”***

Tot seguit, **Andreu Salvat de Conservació** ha valorat l'estat de la conservació de la biodiversitat i les polítiques de protecció del medi natural, i ha destacat **la superfície forestal afectada per l'escalfament global i la sequera durant l'any passat ja suma 60.000 ha.** i urgeix desplegar l'Estratègia catalana del patrimoni natural i l'Agència de la Natura de Catalunya, i també de fer la Llei de biodiversitat.

Finalment **Olga Pané - ex-Gerent de l'Hospital de Mar** ha explicat els impactes de la crisi ambiental estan tinguent en la salut humana i l'alimentació. Pané ha recordat que d'acord amb la OMS *“el canvi climàtic es la amenaça mes gran per la salut mundial”*. Una amenaça ja plenament vigent: només el 2023 l'Estat ha estimat en mes de 3800 defuncions l'excés de mortalitat degut a les temperatures. I un problema al qual el propi sistema de salut contribueix de manera molt important, ja que com assenyala Pané ***“el consum d'energia i la generació de residus siten el conjunt dels hospitals del món com el 5è país més contaminant del planeta”***.

En el **segon bloc** s'ha avaluat la resposta a la l'emergència climàtica i ecològica que s'ha fet en el darrer any. **Pere Roura de Renovem-nos i Catedràtic Emèrit de Física de la UdG** ha valorat com *“manifestament insuficient”* el progrés de la transició energètica a Catalunya durant el 2023,

en tot l'any s'han instal·lat escassos 7,5 MW eòlics i 26,9 MW solars sobre sòl, quan per complir els objectius climàtics el ritme hauria de ser de 1.000 MW eòlics i 1.000 MW solars cada any fins al 2030. Segons Roura *“clama al cel, especialment, que es trigui 580 dies a publicar els projectes eòlics al DOGC i que, un cop assolida l'aprovació “prèvia”, les comissions d'Urbanisme triguin 200 dies més a donar el permís de construcció”*.

Daniel Pi de la PTP ha analitzat la descarbonització de la mobilitat, que és responsable del 30% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. En aquest sentit Pi ha donat dades dels **vehicles matriculats l'any 2023 a Catalunya, dels quals tan sols el 3,99% eren elèctrics** purs, i un 6,16% addicional eren endollables. Com a comparativa, els percentatges a Portugal en el mateix període temps eren del 18,2% d'elèctric pur, i un 13,6 % endollable. Pi ha reclamat a l'administració una especial atenció a l'electrificació de la mobilitat perquè és la fórmula més ràpida de reduir emissions.

Susana Martín de Revo-Prospérité Sostenible ha incidit en el paper del sector financer en la transició verda, i ha reclamat coordinació entre la política fiscal i la política monetària per tal que els bancs centrals deixin de finançar projectes que incrementen les emissions i orientin les inversions cap als objectius de la transició energètica.

Jan Ferrer de Joves per l'Acció Climàtica de Catalunya i Sara Santana de End Fossil han identificat la crisi ecosocial des de la perspectiva de la justícia intergeneracional, ja que són els joves i els nonats encara els qui patiran els pitjors efectes del canvi climàtic.

El tercer bloc, d'**acció urgent pels primers 100 dies de Govern, Fernando Fernández de Greenpeace** ha manifestat el clam unànim de l'ambientalisme i del món científic català per tal que **el nou Govern creï una Vicepresidència per l'emergència climàtica i la transició ecològica**. Segons Fernández *“en endavant, tota la política pública haurà de girar en torn al major repte que tenim com a societat: un transició ecològica i energètica que sigui justa i no deixi ningú enrere. Qui digui una altra cosa, ens estarà enganyant”*. Cal que la transició ecològica arribi a tots els departaments de la Generalitat, des dels transports a la indústria, i hi hagi una coherència en les polítiques.

Joan Herrera d'OIKIA ha presentat un **plec de 30 mesures** per agilitzar la tramitació dels projectes d'energies renovables, per afavorir la transició energètica i la descarbonització de l'economia, Herrera ha dit que *“Per descarbonitzar el país, és inajornable l'aprovació del PLATER, agilitzar la tramitació administrativa de les energies renovables i accelerar l'electrificació de la mobilitat i els consums tèrmics”*. També ha recalcat la importància de disposar d'una normativa que eviti tramitacions que sovint s'allarguen fins a 500 dies i provoquen la caducitat dels drets de connexió a la xarxa elèctrica, obligant als promotors a desestimar el projecte. Herrera ha *“reclamat també un impuls a l'electrificació i l'aprovació del Pla Territorial d'energies Renovables com a instrument bàsic per tal d'evitar que cada projecte sigui un camp de batalla entre defensors i detractors”*.

i **Mar Reguant Premi Nacional de Recerca al Talent Jove 2023** s'ha fet ressó del clam científic, que ja agrupa més de 800 adhesions individuals i prop de 40 institucions, que demana **urgentment un full de ruta per la sostenibilitat del país fins el 2030, basat en els objectius consensuats per la comunitat científica**. Reguant ha reclamat també que *“la Generalitat crei un Clúster de Recerca en Canvi Climàtic de Catalunya per a la coordinació institucional i de la investigació en aquest camp, per tal que els investigadors ajudin a una governança del procés basada en criteris científics”*.

Al final de l'acte s'ha anunciat que les entitats de El Futur és Ara **demanaran al futur President de la Generalitat** que en els primers 100 dies del nou Govern s'implementin **tres mesures imprescindibles per accelerar** les polítiques d'emergència climàtica i de biodiversitat:

- una **Vicepresidència de Transició Ecosocial i Emergència Climàtica**, com fan els governs de França, Austràlia, Grècia, Portugal o Espanya.
- L'aplicació de 30 mesures per impulsar la descarbonització del país, **accelerant l'electrificació** de la mobilitat i dels consums tèrmics, i **agilitzant la tramitació administrativa de les energies renovables**.
- un **Clúster de recerca, monitorització i resposta al canvi climàtic** que aglutini totes les institucions de recerca del país.

Per a més informació: info@elfuturesara.cat / 615061688

CONVOQUEN:

RENOVEM-NOS

 oikia

 CONSERVACIÓCAT

C-Neutral 2050

GREENPEACE

 PTP PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC

 FEVO PROSPERIDAD SOSTENIBLE

 IREC Shaping Energy for a Sustainable Future

VOLUNTARI:Scat

 ecoserveis

 CST Centre per a la Sostenibilitat Territorial

 TEACHERS OF THE FUTURE SPAIN